

a vallások átalakítása

egy dogma nélküli egyveleggé

A VALLÁSOK ÁTALAKÍTÁSA
EGY DOGMA NÉLKÜLI EGYVELEGGÉ
DONALD J. SANBORN PÜSPÖK ÚR
ELŐADÁSÁNAK LEIRATA,
BUDAPEST, 2016. ÁPRILIS 2.

A VALLÁSOK ÁTALAKÍTÁSA

EGY DOGMA NÉLKÜLI EGYVELEGGÉ

DONALD J. SANBORN PÜSPÖK ÚR

ELŐADÁSÁNAK LEIRATA,

BUDAPEST, 2016. ÁPRILIS 2.

Kapisztrán Szent János Kiadó

Budapest, 2016.

A füzet alapjául szolgáló előadás
a budapesti Gellért Hotelben hangzott el,
2016. április 2-án.

A rögzítés és fordítás az előadó beleegyezésével történt.

A szöveg folyamatos gondozás alatt áll.
(Utolsó módosítás: 2023. január 10.) A mindenkori legfrissebb
változat, illetve az előadásról készült videófelvétel itt érhető el:
figyelji.de/az/atalakitasra

Minden jog fenntartva.
© Kapisztrán Szent János Kiadó, 2016.
kapisztrankiado.hu

ISBN: 978-615-5623-15-8

Tartalomjegyzék

Az előadóról	7
Az előadás szövege	9
Bevezetés	9
A humanitárianizmus	10
Az <i>Alliance Israélite Universelle</i>	13
Modernizmus: benne maradni az Egyházban, hogy át- alakítsák azt	16
Az új vallás jellemzői	21
Az ökumenikus mozgalom	31
A II. Vatikáni Zsinat és az azt követő reformok	38
Kiadói utószó	41

Az előadóról

Donald J. Sanborn püspök úr a hagyományhű katolikus mozgalom vezető alakja. 1975-ben szentelte pappá Lefebvre érsek.

1977-ben ugyanő kinevezte az FSSPX első amerikai szemináriumának (St. Joseph's House of Studies; Armada/Michigan) rektorává.

1983. áprilisában egyike volt annak a kilenc amerikai papnak, akik elhagyták az FSSPX-et, mert ellenezték a Lefebvre érsek által bevezetni kívánt liturgikus változtatásokat, illetve nem voltak hajlandóak szemet hunyni a szervezet vezetésében addigra megjelenő ellentmondásos folyamatok felett.

1995-ben, több hagyományhű katolikus pap bátorításának eleget téve, megalapította a Legszentebb Szentháromság Szemináriumot (Most Holy Trinity Seminary), ami 2003-ban a Florida államban fekvő Brooksville-be költözött át.

Sanborn püspök úr jelenleg is a szeminárium rektori tisztségét tölti be. Ezenkívül sokat utazik az Egyesült Államokon belül és Európában, hogy találkozzék az eredeti katolikus vallás iránt érdeklődő papokkal és hívekkel.

Az előadás szövege

Bevezetés

A mai előadáson a Katolikus Egyházzal kapcsolatos dolgokról fogok beszélni; vallási és lelki dolgokról, tanbéli kérdésekről. A II. Vatikáni Zsinat után az egész világ felfigyelt arra,¹ hogy a Katolikus Egyházban mélyreható változások történtek. Mai előadásomban szeretném megmagyarázni, miért került sor e változtatásokra. Politikai vagy társadalmi kérdéseket csak annyiban fogunk tárgyalni, amennyiben azok érintik a Katolikus Egyházat vagy a Katolikus Hitet.

Mai előadásom címe *A vallások átalakítása*. E gondolat történetéről fogok beszélni, miszerint vegyük a világon létező különböző vallásokat, és alakítsuk át őket egyetlen, dogma nélküli vallássá. Ezen belül is különös figyelmet fordítunk majd a Katolikus Egyházra, illetve az azon belüli modernista mozgalomra.

Az 1960-as években a világ megdöbbenten tapasztalhatta, hogy a Katolikus Egyházban mélyreható változások történtek. E változtatásokat a hierarchia pusztán esetleges változtatásoknak állította be; új módoknak a hagyományos dogmák bemutatására. Idővel azonban kiderült, hogy e változtatások szerzőinek szándékai valójában nagyon baljósak voltak.

¹**A fordítók megjegyzése:** Kelet-Európában ebben az időszakban javában dúlt a kommunizmus és az egyházüldözés, így errefelé a hívek és a klerus figyelmét nagyjából ez kötötte le.

A Katolikus Egyházat ellenségei mindig is próbálták legyőzni külső eszközökkel, vagyis megfosztani őt attól a képességétől, hogy a világban működjék. Ezzel a törekvéssel mindig kudarcot vallottak.

A XVII. század óta létezik egy mozgalom minden vallás össze gyűrására. Viszont ennek ára a dogmák feláldozása lenne, melyek elkülöníti egymástól az egyes vallásokat.

Ez az eszme erőre kapott a XVIII. században, amikor a Voltaire-i „filozófusok” szorgosan munkálkodtak minden katolikus dogma elpusztításán és minden vallás nevetségessé tételén.

A szabadkőművesség kéz a kézben dolgozott együtt az új „filozófiával”, miközben saját tanának, a humanizmusnak vagy humanitárianizmusnak (azaz emberiségnek) a terjesztését szorgalmazta. Úgy jártak el, hogy minden vallásból vettek valamit, amit igaznak gondoltak, de visszautasították azt, hogy bármely vallás az egy igaz vallás lenne.

A humanitárianizmus

Először tekintsük a humanitárianizmust. A szabadkőművesség vallása a humanizmus vagy humanitárianizmus. Ez lényegét tekintve az ember istennek nyilvánítása. Két központi tantétele van:

1. *A transzcendens Isten tagadása*, tehát a változhatatlan, tökéletes, a világtól különálló Lény létének a tagadása.

2. *Egy immanens Isten létének állítása*, tehát olyan Isten létének állítása, aki mindannyiunkban és minden dologban jelen van.

Ez az a tanítás, amire a szabadkőművesség (és általánosságban a modern világ) le szeretné cserélni az igaz, valóságos Krisztusba vetett hitet. Ez az *immanentizmus* avagy *panteisztikus evo-*

lucionizmus az Antikrisztus erői által felállítani tervezett világalam és világkultúra vallási arculata. Röviden szólva ez a Krisztus ellenségei által eltervezett humanisztikus világrend (szabadkőműves) Templomának vallása.

Hogy ezen eltervezett célt elérjék, az új rend ügynökeinek világosan megfogalmazott szándéka volt a létező vallásokat átalakítani úgy, hogy (1.) mindegyik vallja az alapvető humanitárius, immanentista hiszekegyet; (2.) tanbéli különbözőségeiket mint lényegtelen dolgokat tegyék félre.

Így aztán a modern világ ügynökei által megálmodott jövőbeli vallás egy *dogmanélküli, humanitárius világvallás*.

Ennek alátámasztására tekintsük át a következő bizonyítékokat. Az 1902. októberében kiadott *L'Acacia* című francia szabadkőműves magazinban ezt olvashatjuk:

A szabadkőművesség szövetség, intézmény ... de nem csak ez, több ennél. Vegyünk el minden fátylat, nehogy tiltakozást okozzunk. A szabadkőművesség egyház, ellen-egyház, ellen-katolicizmus, a másik egyház, az eretnekség egyháza, a szabad gondolkodás egyháza.²

A jól ismert antikatolikus racionalista Renan szerint:

Legmélyebb meggyőződésesem, hogy a jövő vallása a tiszta humanizmus lesz, vagyis minden olyanak a kultusza, ami az ember.³

Szent X. Piusz pápa ezt írja *Notre Charge Apostolique* kezdetű enciklikájában, amiben elítéli a franciaországi Sillon mozgalmat:

²In: Msgr. Henri Delassus: *Le problème de l'heure présente*, 393. p.

³I.m.

Azt kérdezzük magunktól, tisztelendő testvérek, mi-
vé lett a Sillon katolicizmusa? Fájdalom! E szerve-
zetet, ami korábban olyan ígéretes várakozásokra
adott okot, e tiszta és heves áradatot menet közben
igájukba fogták az Egyház modern ellenségei, és
most már nem több, mint egy nyomorúságos ága *a
hitehagyás nagy mozgalmának, amit minden ország-
ban szerveznek a világvallás létrehozására. Aminek
sem dogmái, sem hierarchiája, sem az elme számára
kimondott fegyelme nem lesz, sem féke a szenvedé-
lyek számára,* és ami – ha egy efféle egyház diadal-
maskodna – a szabadság és az emberi méltóság cím-
szavai alatt visszahozza majd a világba a törvényes-
sé tett fortély és erőszak uralmát, és a gyengék és
mindazok elnyomását, akik gürcölnek és szenved-
nek.

A humanisztikus világvallás eszméje ugyanarra az eredetre ve-
zethető vissza, mint a humanisztikus világállamé.

Egy szabadkőműves író, Henne am Rym *Allgemeine Kultur-
geschichte* [azaz A kultúra általános története] című művének
IV. kötetében, a 214. oldalon ezt mondja:

A humanizmus koncepcióját legmagasabb értelmé-
ben, vagy úgy is mondhatnánk, hogy teljesen mo-
dern értelmében 1641-ben, Angliában kezdte ter-
jeszteni a Morva Testvérek közösségéhez tartozó
*Amos Komensky*⁴, aki oda menekült, és ott adta ki
Prodomus Pansophiæ című munkáját. Minden val-
lással szemben általános toleranciát vallott és hir-
detett, illetve az emberiség szeretetét, mely jó szán-

dékként nyilvánul meg. Eleinte az a remény éltette, hogy az összes keresztény hitet egyetlen vallásá egyesíti, majd amikor meggyőződött róla, hogy ez lehetetlen, visszautasított mindent, ami az egyes vallásokat megkülönbözteti egymástól, és az emberiséget helyezte mindenek fölé, tisztán, megfosztva minden előítéllettől.

Pansophiájában Amos Komensky a bölcsesség egy felépítendő templomáról beszél, és ezt mondja:

Mivel ez a mű nemcsak a keresztényeknek, hanem mindenkinek hasznára kell, hogy váljon, aki csak embernek született, Pansophiának, avagy emberi bölcsességnek nevezhetjük.⁵

Az Alliance Israélite Universelle

Most térjünk rá az *Alliance Israélite Universelle*-re. 1860-ban Crémieux, zsidó szabadkőműves, a Skót Rítus Legfelsőbb Tanácsának nagymestere felfedte a nyilvánosság előtt *Alliance Israélite Universelle* (vagyis Egyetemes Zsidó Szövetség) nevű szervezetét, amit két évvel korábban alapított. Ennek pontosan meghatározott célja az volt, hogy a létező vallásokat egy humanisztikus világvallással helyettesítse. Az *Archives Israélites* ezt írja róla 1861-ben:

⁴Közismertebb nevén: Comenius

⁵I.m. 393–394. p.

Ahogyan Jézus is saját magát hatóságként az elfogadott istenek helyébe helyezte, és legfőbb megnyilvánulását Róma kebelében találta meg, ugyanúgy meg kell születnie az utolsó idők messianizmusának is, és ki kell alakítania az új rend új Jeruzsálemét, melynek jámbor módon kelet és nyugat között kell elhelyezkednie, és melynek egy napon át kell vennie mind a császárok városának, mind a pápák városának helyét.⁶

Ezen zsidó hegemoniát Crémieux az „utolsó idők messianizmusának” nevezte, és hozzátette:

Nem rejtek véka alá semmit. Már sok éve semmilyen más gondolatot nem táplálok, mint ezen munka jövőjét.

[E szövetség] be akar hatolni minden vallásba, ahogyan behatol minden országba is.

Eltörölni a határokat, melyek elválasztják azt, aminnek egy napon egyesülnie kell: ez, barátaim, a mi Egyetemes Zsidó Szövetségünk gyönyörű nagy küldetése... Járjunk szilárdan és elszántan az úton, amit előterjesztettünk. Hívom testvéreinket minden valásból a mi szövetségünkbe.⁷

⁶I.m. 396. p.

A *Univers Israélite* 1867-es kiadása szerint a fent említett szövetség célja a következő volt:

„Az emberiség nagy műve, a tévedés és fanatizmus lerombolása [ez a római katolicizmusra utaló klasszikus szabadkőműves kifejezés], az emberi társadalomnak szilárd és erős testvériségben való egyesülése...”

A mód, mellyel Crémieux és szövetsége el kívánta érni a célját, a *judaizmus átalakítása volt, ami így minden nép vallásává válhat.*

Bárki, aki ismeri a modern judaizmust, tudja, hogy e gyökeres átalakítás valóban meg is történt a XIX. században. A liberális reformjudaizmus megjelenése pontosan az, amire az *Alliance* gondolt. A judaizmusban megtörtént reform nagyon hasonló volt a katolicizmus azon reformjához, amit a modernisták javasoltak, és amit Szent X. Pius pápa elítélt. Tulajdonképpen a legtöbb modern zsidó nem tartja meg a mózesi törvényeket, legfeljebb annak néhány töredékét.

Ugyanez a zsidó összefoglaló, az *Archives Israélites* 1866-os kiadása idéz egy Hipolitos Rodriguez nevű zsidó embert, aki mondanivalóját a Biblia három gyermekéhez (a zsidókhoz, a keresztényekhez és a mohamedánokhoz) intézi, és arra buzdítja őket, hogy tegyék félre az istentisztelet külső formáit, amik elválasztják őket, és találkozzanak azokon a területeken, melyek közösek bennük, nevezetesen Isten egyetlenségében, és egy egyetemes testvériségben.⁸

Megint csak az *Archives Israélites*-ben olvashatjuk 1868-ban:

⁷I.m.

⁸Msgr. Henri Delassus: *La conjuration anti-chrétienne*, 639. p.

Minden egyes ember a saját lelkiismeretét követve ”
vagy megőrzi majd az istentisztelet módjait, amit az
egyedüli, és anyagon kívüli Istennek mutatnak be,
vagy átalakítja majd azokat a liberális és humanitá-
rius judaizmus elvei szerint. E szabadság teljességé-
nek köszönhetően a haladás előre fog törni, és az
egyetemes vallás elő fog állni, anélkül, hogy bárki-
nek a lelkiismeretét is háborgatná.⁹ ”

Modernizmus: benne maradni az Egyházban, hogyan átalakítsák azt

Most rátérünk ugyanerre a mozgalomra a Katolikus Egyházon belül. Az 1890-es években jelent meg a *modernizmus* néven ismert mozgalom, ami a katolikus vallást át akarta formálni egy dogma nélküli, humanitárius vallássá. A modernistákat elítélte az Egyház, ennek ellenére az Egyházban szándékoztak maradni, hogy belülről átalakíthassák azt. Ennek igazolására tekintsük át a következő bizonyítékokat.

1850-ben *Charles-Théodore Baudry* atya – egy korai modernista – így fogalmaz:

Magunkban hordozzuk az Egyház jövőjét, és sem-
mit sem szabad elpusztítanunk, hanem mindent át
” kell alakítanunk.

A racionalista Renan szerint:

⁹I.m. 638. p.

” A katolicizmus nem tűnhet el; a katolicizmus nem
” maradhat az, ami.

Albert Houtin – maga is modernista – így ír:

Őnekik [a modernistáknak] tehát az Egyházban kel-
lett maradniuk. Észben kellett tartaniuk az elme tár-
sadalmi szabályait, vagyis fel kellett áldozniuk el-
képzelésük azonnali megvalósítását, és várniuk kel-
lett arra, hogy a katolikusok többsége késznek mu-
tatkozzék végrehajtani a lelki átalakítást, melyre
” vágytak. [Mármint a modernisták.]¹⁰

Továbbá:

Szükséges volt, hogy az újítók, amilyen sokáig csak
lehet, az Egyházban maradjanak; hogy abban a leg-
buzgóbb liberális propagandát fejtsék ki, és hogy a
számuk nagyon megnövekedjék, olyannyira, hogy
egy napon képesek legyenek legyőzni a pápát, hogy
a pápa, ha ki kellene közösjenie őket, ezáltal elve-
szítse nyájának legnagyobb és legjobb részét.
”

Egy másik modernista, *Abbé de Meissas*, a párizsi *Collège Roullin*
káplánja ezt írja 1904-ben az *Ephémérides de la papauté*-ben:

Semmi jó sem származna abból, ha [a modernista
papok] elhagynák az Egyházat. Viszont sokat tehet-
nek, ha benne maradnának. Számuk minden nappal
”

¹⁰I.m. 119. p.

növekszik, és a fanatizmus, tudatlanság, lustaság el-
lenére, melyből sok található kollégáikban, lehetet-
len, hogy ne gyakoroljanak bizonyos üdvös hatást
” azok elméjére illetve híveik elméjére.

Dr. Marcel Rifaux (1872–1938) modernista *Les conditions du retour au catholicisme* című munkájában így fogalmaz (77–78. oldal):

Ha ő [a modernista] úgy érzi, hogy nem értik meg, és lelkiismerete nem támogatja, nem esik kétségbe a jövővel kapcsolatban, hiszen tapasztalatból tudja, hogy az Egyház előbb vagy utóbb el fogja fogadni azt, amit valóban igazol az ész és a tudomány. Ezért újra szorgalmasan munkához lát. Mivel biztos céljának jogosságában, rászorítja magát, hogy sikerrel járjon egy újfajta világosság által, ragaszkodván ahhoz, hogy amit igaznak gondol, azt a lehető legvonzóbb és legcsábítóbb nézőpontokból mutassa be. Amit nem érhet el lázadással, eléri majd jó és hűséges kitartással és a fegyelem szellemével.
”

A modernista *Houtin* – akit már az előbb is idéztünk – ezt is mondja:

Antonio Fogazzaro [egy elítélt modernista] meg akarta fiatalítani az Egyházat, és a jelen korhoz kívánta alakítani azt. A mi generációnknak az volt a dolga, hogy az Egyház elfogadja az alkalmazkodás elvét. Az utánunk következő nemzedékek majd alkalmazkazzák ezt az elvet, szükségleteiknek megfelelő-
”

en. Nem szabad túl gyorsan haladni, sem mértéktelennek lenni. Ez volt az ő nagyszerű cselekvési szabálya.¹¹

De Fogazzaro kifejezetten és egyáltalán nem azt mondta, hogy a latin rítusú katolikusoknak el kellene hagyniuk a Római Egyházat. Miközben [a reformernek] küzdenie kell az Egyházzal azért, hogy átalakítsa azt, arra is figyelnie kell, hogy az Egyházon belül érje a vég.

Íme néhány sor *George Tyrrelltől*, ahol az antimodernista teológusokról beszél:

Hidegvérrel őrizzük meg helyünket, és ne rémüljünk meg, amikor ők az Egyház hivatali díszreit magukra öltve az Egyház nevében lesújtanak bennünket az anatómáikkal. Jelen dominanciájuk csak ideiglenes fejezet az Egyház történetében. Fennhatóságuk elmélete már most a végletekig ki van terjesztve, és saját magát fojtja meg benne rejlő öntelt elmentmondásaival.¹²

Egy másik idézet *George Tyrrelltől*:

Nem lehetne a katolicizmust ugyanúgy, ahogy ez a judaizmussal is történt, arra kötelezni, hogy átmenjen a halálón, hogy aztán újra éljen, egy nagyszerűbb és fenségebb formában? Nemde minden élő

¹¹I.m.

¹²I.m. 144. p.

szervezetnek visszább kell húzódnia, midőn fejlődésének határait elérte, és nemde azzal kell beérnie, hogy leszármazottaiban él tovább?¹³

Még egy prófétai idézet *George Tyrrell*től:

Ha az enciklika¹⁴ elnyomó intézkedéseit sikerrel végrehajtanák, akkor attól lehet tartani, hogy a modernizmus – melynek megdöbbentő energiájáról, sokoldalúságáról és elterjedtségéről az enciklika tanúskodik – egyszerűen a föld alá, a katakombákba kényszerülne, hogy aztán ott növekedjék és erősödjék, és újra megszervezze magát arra a nem túl távoli jövőre várva, amikor képes lesz majd megújult lendülettel újra előretörni. A homokból emelt gátak ellenére elérkezik majd a dagály. Nem békésen, hanem veszélyes rohammal.¹⁵

A *La Vérité Française* 1905. szeptemberi számában egy katolikus pap, bizonyos *Fontaine* atya azzal vádolta a modernista *Albert Houtint*, hogy „dogmatikus anarchiát akar létrehozni” az Egyházban, és hogy

titkos, vagy legalábbis csendes hitehagyást hirdet, melynek az a szándéka, hogy eszméjét magukban a katolikus intézmények kebelében terjessze.

¹³I.m. 145. p.

¹⁴Szent X. Pius pápa *Pascendi* kezdetű enciklikájáról van szó, lásd: <http://figyelji.de/a/pascendire>

¹⁵In: Newman Smyth: *Passing Protestantism and Coming Catholicism*, New York, Scribners, 1912. 111–112. p.

A francia katolikus *La Croix* (A kereszt) című újság 1907. június 29-én így vádolta *Houtint*:

„*Houtin* abbé egy gyalázatos könyvben, amely *La crise du clergé* (A klérus krízise) címen ismert, nem ad vissza attól, hogy felhívja a papokat: vessék le magukról a Hit terhét, mindazonáltal folytassák hivatalukat. Ez az álszentségnek már az elmebajig vitt foka.

”

Az új vallás jellemzői

Melyek tehát a jellemzői ezen új vallásnak, amit több, mint száz esztendővel ezelőtt terjesztettek elő?

Abban az időben, amikor a judaizmus épp keresztülment az alapvető változtatásain, hogy fölkészítse magát a vallások általános összeolvadására, a protestánsok és egyes katolikusok is ugyanezt tették.

A XIX. század tanúja volta a *liberális protestantizmus* megjelenésének. Ezt a gondolkodási iskolát **Schleiermacher** (1768–1834) alapította, és ezen irányzat a vallást pusztán a vallásos tapasztalat szintjére redukálta, a dogmát pedig csupán ezen érzések kollektív kifejeződésévé. Schleiermacher szerint: „a vallás egy érzés, vonzódás a végtelenhez”. Számára az alapvető vallásos érzés a végtelentől való függés érzése, melyben nincsenek ellentétek. Istent lényegében azonosítja a világgal: „Nincs Isten világ nélkül, és nincs világ Isten nélkül.” Nem úgy tekint Istenre, mint változhatatlan és tökéletes Lényre, hanem mint a végtelen Életre, mely kinyilatkoztatja magát a világ számára. Elutasította,

hogy személyiséget tulajdonítson Istennek. [Szerinte] Isten immanens az egyéneknél, és minden egyes emberen keresztül, az azoknak adott különleges ajándékai által nyilvánul meg. Ezért az egyén feladata saját egyéni tehetségének fejlesztése. *Schleiermacher* számára a dogmák csupán a vallásos öntudat kifejezésékként szükségesek.¹⁶

Ennek a vallásos érzületről és dogmáról szóló tanításnak később alapvető hatása volt a protestantizmusra, és általánosságban előkészítette az utat a dogmák elhagyására.

Egy másik erős mozgalom volt a protestantizmuson belül a *biblikus racionalizmus*. Ez elutasította a Szentírásban található összes természetfeletti esemény és kinyilatkoztatás elfogadását. Híres racionalista volt például Semler, Kant, Renan, Harnack, Wellhausen és Baur. Ennek hatására a protestánsok között a természetfeletti dogma eszméje szinte teljesen összeomlott, a vallást pedig pusztán a természeti szintre fokozták le. Számukra a vallás etikává és szociológiává változott. A „társadalmi evangélium” mozgalmak megszületése következett, mint például az *Üdvhadserég*, amit tökéletesen leírhatunk mint egy dogma nélküli, humanitárius vallás. Azt gondolták: a vallás célja segíteni az embert képességei jobb kibontakoztatásában, és társadalmi aktivizmusra serkenteni őt. Így a protestantizmus – vagy legalábbis nagy része – megérett arra, hogy beleolvadjon a világvallásba.

E liberális protestantizmusra válaszul jött létre a *protestáns ortodoxianak* nevezett mozgalom. A protestantizmus ezen két ága ma is megfigyelhető. 1. Vannak az ún. „főárambeli” protestáns egyházak, amik *teljes mértékben* dogma nélküliek, és a személyes önsegítéssel (például pozitív gondolkodás, stb.) vagy társadalmi aktivizmussal vannak elfoglalva. 2. Vannak az ún. funda-

¹⁶Lásd: Frederick Copleston S.J. i.m. 150–157. p.

mentális protestáns egyházak, amik ugyan a reformáció szörnyűséges tévedéseivel terheltek, mindazonáltal mégis ragaszkodnak a Szentíráshoz mint Isten tévedés nélküli szavához.

Schleiermacher immanentizmusa és a biblikus racionalisták kritikizmusa a XIX. század második felében katolikus körökben életre hívta a modernizmust. Szent X. Pius pápa *Pascendi*¹⁷ kezdetű enciklikája szerint (amiben elítélte a modernizmust) a modernizmus két fő összetevője az *agnoszticizmus* és az *immanentizmus*. A modernizmus negatív oldala, az agnoszticizmus egyszerűen a kanti racionalista tévedés alkalmazása a természetfölötti hitre és dogmára, ami röviden annyit tesz, hogy ezeknek még a lehetőségét is tagadjuk. A modernizmus pozitív oldala az immanentizmus, amely lényegében nem különbözik Schleiermacher tanaitól. A modernizmus tehát egyszerűen kísérlet volt a katolicizmus átalakítására ugyanúgy, ahogyan a judaizmust és a protestantizmust is átalakították. A modernisták kifejezetten a katolicizmus belső átalakítására vágytak, megőrizve közben hatalmas szervezetét és egész világon átívelő jelenlétét.

1903-ban Msgr. Louis Duchesne – aki maga is modernista volt – ezt írta az ősmmodernista Loisynek (akit Szent X. Pius pápa kiadósított):

Ha az emberek meghallgatják, amit mondasz, akkor a katekizmusban szereplő kérdések jókora részét el kell majd hagyni, mert tapintatlanul kíváncsinak számítanak. A hívek ámuldoznak majd, hogy mi is ez az új vallás... Azt mondják, 50 év múlva már *mindenki* természetesnek fogja találni ezen eszméket. Talán így is van. De vajon ez a »mindenki« még mindig keresztény lesz?¹⁸

¹⁷Lásd: <http://figyelji.de/a/pascendire>

Az Egyház dogmáival kapcsolatban **George Tyrrell** (1861–1909), a kiközösített modernista így fogalmaz:

Itt nem arról van szó, amit egyesek feltételeznek, hogy a Hiszekegy egyik vagy másik cikkelyével kapcsolatban más véleményen vagyunk; mi mind-egyiket elfogadjuk. Hanem a *hiszek* szóról van itt szó, az *igaz* szó értelméről, ahogyan a dogmára alkalmazzuk azt. A kinyilatkoztatás egész értékéről van itt szó.¹⁹

Vincenzo Gioberti (1801-1852), liberális katolikus pap, ontológus a XIX. század első felében, így ír:

A katolicizmus fokozatosan át fogja alakítani saját magát, és valóra vált majd minden lehetséges reményt, ami reá épül.

A külső istentiszteleti forma örökké meg fog maradni, ahogyan a hierarchia is; és mivel az Egyház a szentségek és azok rendjének gazdája, meg fogja majd változtatni mind a hierarchiát, mind pedig az istentiszteleti formát úgy, hogy illő legyen a korhoz. A hierarchia egyszerűbbé és liberálisabbá válik majd, az istentisztelet formái pedig spirituálisabbaká. Így tehát [a katolicizmus] protestantizmussá fog

¹⁸In: Michele Ranchetti: *The Catholic Modernists*, London, Oxford University Press, 1969. Fordította Isabel Quigly. 33–34. p.

¹⁹I.m. 53. p.

válni, de fokozatos, hithű protestantizmussá, bármiféle erőszak, agresszivitás, forradalom vagy engedetlenség nélküli protestantizmussá. Olyan protestantizmussá, ami nem rombolja le sem a papság apostoli folytonosságát, sem pedig a liturgia lényegét... Róma számára új korszak kezdődik. A teológiában a nagy gondolatok korszaka, a civilizáció korszaka, a tolerancia korszaka...²⁰

Miután Szent X. Pius pápa 1907-ben elítéli a modernizmust, **Alfred Loisy** – akit maga is kiközösítés alá esett – e szavakat veti papírra:

Bármi légyen is a katolicizmus sorsa az eljövendő időben, nem tudom azt megváltoztatni. Hogy mi lesz a jövő vallása, nem tudom. A római katolicizmusnak mint olyannak az a végzete, hogy megsemmisüljön, és nem lesz kár érte. Fennmaradhatna, ha átalakítaná magát, de ezt nem kívánja megtenni.

Máshol pedig ezt írja:

A liberális katolicizmus – azaz az emberiség vallása, ami mentes az erkölcsi zsarnokságtól vagy a teológiai tévedhetetlenségtől – lehetne az igaz vallás, de az nem katolicizmus.²¹

Enrico Rosa jezsuita atya, a kiváló katolikus folyóirat, a *Civiltà Cattolica* szerkesztője, így ír a lap 1906. január 24-i számában:

²⁰I.m. 99. p.

²¹I.m. 121–122. p.

Létezik egy mozgalom, amit majdhogynem nemzetközinek nevezhetnénk; úgy is mondhatnánk, hogy az új idők hajtása, de már a törzsétől kezdve hemzseg a régi tévedésektől. Egy mozgalom, ami a doktrína, a módszerek és a tevékenységek teljes és zavaros átalakítását tűzi ki célul, és furcsamód annyira elterjedt, hogy ez majdhogynem egyfajta egyetemes, természetes és hallgatólagos szövetség létezését sejteti. Hiszen a könyvekben, folyóiratokban és újságokban megjelenő eszmék, javaslatok, néha még a mondatok és a szóképek is csaknem azonosak, bárhol is találkozunk velük: akár Németországban, akár Franciaországban, akár Angliában, akár az Egyesült Államokban, vagy akár Itáliában – ahol mindent ezen ügy szolgálatába állítottak. Világos, hogy közös eszmék, szándékok és hajlamok hatják át őket, és ugyanaz a szél fúj a különböző pamfletek, folyóiratok, újságok modernitástól visító oldalain – bár ezek nem mindig egyformán nyugodtak, megfontoltak és tájékozottak.²²

Rosa atya „Belülről induló, mélyreható megújulásról” is beszél, „a hit és tanítás modern gondolkodáshoz való új alkalmazkodásáról”, illetve „Kant és Hegel filozófiájának teológiai alkalmazásáról”.²³

A modernista von Hügel (Newman bíboros közeli barátja) írja a szintén modernista Loisynek 1906. decemberében:

²²In: i.m. 166–167. p.

²³I.m.

A mostani [modernista] krízis nem a Római Egyház teljes dezertálásával fog végződni, és az Egyház sem lesz képes arra, hogy »a kritikus és racionális elme, hovatovább a modern felvilágosodott lelkiismeret börtöne« maradjon. *Átalakulás, megtisztulás megy majd végbe, amelyet az a lelki élet tesz szükségessé, ami végső soron az Egyházat fölépítette.*

(Kiemelés tőlünk.) A levél e szavakkal zárul:

Én ennek eljövételét szeretném segíteni türelmemmel, lassúságommal, gyötrő kínjaimmal.

Loisy megjegyezte:

Elősegíteni a Római Egyház átalakulását – ez volt az álmunk.²⁴

A modernisták – Szent X. Pius pápa elítélésével dacolva – befogtak egy modernista folyóirat kiadásába, amit illő módon *Rinnovamentónak*, azaz *megújulásnak* neveztek el. Ennek kifejezett célja volt előmozdítani a Római Katolikus Egyháznak egy dogma nélküli Emberiség-egyházzá történő megújítását és átalakítását. Michele Ranchetti, *The Catholic Modernists* (Katolikus modernisták) című könyvében ezt írja:

Ami az Egyházat illeti, azon belül dolgozott; szerkezetének, teológiájának és egész doktrinális gépezetének reformjára törekedett. Ugyanis szerzői úgy

²⁴In: i.m. 170. p.

éreztek, hogy a tanítás, az egyházi gyakorlat, sőt a liturgia egyetlen aspektusa sem esik kívül a laikusok mint olyanok hatáskörén...

Szintén ő írja:

Ők [mármint a *Rinnovamento* csoport] úgy érezték, hogy támogatniuk kell egymást, és ragaszkodniuk kell egymáshoz, hogy együtt kialakítsanak egy olyan Egyházat, amit megújított az intelligencia, és ami majd átveheti a mereven a fennhatóságban gyökerező Egyház helyét.

Szent X. Pius pápa határozottan elítélte az Egyház általános reformjáról szóló ezen egész mozgalmat beszédében, melyet az újonnan szentelt bíborosoknak tartott 1907. április 17-én:

Márpedig lázadók azok, akik ravaszul burkolt formákban a legirtózatosabb tévelyeket vallják és terjesztik a dogma fejlődéséről, a tiszta evangéliumhoz való visszatérésről – vagyis ahhoz az evangéliumhoz, melynek lapjai közül, mint mondják, kitépték a teológia magyarázatait, az egyházi zsinatok döntvényeit, az aszkézis alapelveit – az egyház fölszabadításáról, természetesen új szellemben, fellázadás nélkül, hogy ki ne taszítottassanak, de meghódolás nélkül is, hogyne kelljen tulajdon meggyőződéseikről lemondaniuk, és végül a korszellemhez való alkalmazkodásról mindenben, szóban, írásban, prédikációban hit nélküli szeretet hirdetve, a hitetlenek iránti engedékenységből, de amely minden téren megnyitja az utat az örök romláshoz.

Ítéljétek meg, tisztelendő testvérek, nincs-e okunk nekünk, akiknek a ránk bízott hagyományt minden erőnkől meg kell védenünk, nincs-e okunk aggó-
dással eltelni ezen támadással szemben, mely nem eretnokség, de foglalata és mérge minden eretnokségnek; méreg, mely a hit gyökereit alá akarja ásni, és megsemmisíteni a kereszténységet. Igen, megsemmisíteni a kereszténységet, mert a Szentírás a mai kritikusok számára nem biztos forrása már minden a hithez tartozó igazságnak, hanem közönséges könyv: az inspiráció szerintük a dogmatikus tanokra szorítkozik, természetesen a saját értelmezésükben, és nem sokban különbözik egy Aiszkhülosz vagy egy Homérosz költői inspirációjától. Szerintük a Biblia törvényes magyarázója az Egyház, de természetesen alávetve az ún. kritikai tudomány szabályainak, amely rátolja magát a teológiára, és azt rabszolgájává teszi. Szerintük végre a tradíciót illetőleg minden relatív és változásoknak van alávetve, következésképpen a szentatyák tekintélye sem ér semmit. Mindezt ezer más tévvel együtt hirdetik röpiratokban, szemlékben, aszketikus könyvekben, sőt regényekben is, és beburkolják bizonyos kétértelmű kifejezésekbe, bizonyos ködös stílusba, hogy mindig hagyjanak maguknak egy kis hátsó ajtót a védekezésre, hogy ne vonják magukra a nyílt kárhoztatást és hogy mégis törbe csalhassák a vigyázatlan lelkeket.

Nagyon számítunk tehát a ti közreműködésetekre, tisztelendő testvérek, hogy ti, mihelyt suffra-

gans püspökeitekkel²⁵ székhelyeteken nyomára jutok ilyen konkolyhíntőknek, velünk egyesüljetelek küzdésükre, minket értesítsetek a veszélyről, melynek a lelkek ki vannak téve, írásaikat jelentsétek föl a szent római kongregációknak és szükség esetén – élve hatalmatokkal melyet a szent kánonok rátok ruháztak – azokat ünnepélyesen kárhoztassátok, áthatva ama legszentebb kötelességtől, melyet átvettetek, hogy a pápát az egyház kormányzásában támogassátok, a tévely ellen harcoljatok, és az igazságot vérontás árán is megvédjétek.²⁶

Vonjuk le tehát a következtetést az elhangzottakból! A megreformált vallás, amit ezek az újítók elterveztek, olyan vallás lenne, amelyben a dogmák (azaz a tanítás) le van rombolva és értéktelenné van téve. Ha az emberek meg is tartanak bizonyos dogmákat, fontosságuk és értékük semmis lenne. Ugyanis – ezen elmélet szerint – az, hogy egy dogmát az egyik vallás igaznak tart, még nem jelenti azt, hogy a másik vallásban szereplő, az előbbivel ellentétes dogma hamisnak számítana. A dogma ugyanis – ebben a rendszerben – inkább a belső tapasztalat kifejezése, és csak az számít, hogy a dogma igaz legyen annak számára, aki megtapasztalja azt. E gondolatot már a II. Vatikáni Zsinat óta láthatjuk, de különösen az utóbbi időben, mióta Bergoglio Rómába érkezett.

Ezért tehát a reformerek által megálmodott új vallásnak dogma nélkülinek kell lennie, olyan értelemben, hogy bármi legyen

²⁵ **A kiadó megjegyzése:** A jelen szóhasználat szerint „segédpüspökeitekkel”

²⁶ In: i.m. 196.p. **A kiadó megjegyzése:** A beszéd magyar fordítása megjelent az Egyházi Közlöny 1907-es évfjázatának 18. számában, onnan idézzük.

is a hit tárgya, azt a hívő a teljes kanti viszonylagosság értelmében higgye.

Egy bizonyíték ehhez: idén januárban Bergoglio kibocsájtott **egy videót**,²⁷ amiben szerepel egy buddhista, egy mohamedán, egy zsidó és egy katolikus. A filmben ezt mondja Bergoglio:

” A vallások e sokaságában és sokszínűségében csak egyetlen dolog van, amiben mindnyájan biztosan lehetünk: hogy mindnyájan Isten gyermekei vagyunk.”

Másrészt az új vallás másik aspektusa a humanitárianizmus: ezért a vallásnak hallgatnia kell a dogmáról, és csak az erkölcstől szabad beszélnie – a természeti erkölcstől, társadalmi cselekvésről –, és meg kell mutatnia, hogy az erkölcs tökéletessége az emberiség haladásában áll. Ez a nézet is nagyon szembeszökően jelen van Bergoglio beszédeiben és cselekedeteiben.

Az ökumenikus mozgalom

Most rátérünk az ökumenikus mozgalomra, ami nyilvánvalóan fontos szerepet játszott a II. Vatikáni Zsinat bekövetkezésében. Hogy egy ilyen új, egyetemes vallás előkészítése már hosszú ideje zajlott, abból is látható, hogy milyen sok mozgalom és szervezet létezett, ami annak létrehozásán igyekezett. Az ökumenikus mozgalom története igencsak terjedelmes, két vastag kötetet is megtölt. Itt csak néhány fontos mozzanatra mutatunk rá.

A XIX. században a „keresztények egysége” felé irányuló egyik fő előrelépés az ún. *Branch Theory* (azaz ág-elmélet) volt.

²⁷Lásd: <http://figyelji.de/a/hitehagyott-videora>

Ezen elmélet úgy tartotta, hogy az „Egyetemes Egyház” három ágból áll: a római katolikusból, a görög-keletiből és az anglikánból. Bár ezek nincsenek egymással közösségben, mindazonáltal – állították – mindegyik része az „Egyetemes Egyháznak”. Az ág-elméletet a Katolikus Egyház elítélte. 1857-ben Londonban alakult egy *Association for Promoting the Union of Christendom* (Társaság a Kereszténység Újraegyesülésének az Előmozdításáért) nevű társaság. 1864-ben a Szent Hivatal kibocsájtott egy levelet, amelyben megtiltja a katolikusok számára a részvételt ezen egyesületben. A levélben Patrizi bíboros megemlíti, hogy a csoport tagjait arra hívják fel: imádkozzanak és ajánljanak fel „miséket” arra a szándékra, hogy a három

keresztény közösség, melyek, ahogyan ők mondják, „
egybevéve a Katolikus Egyházat alkotják, egy na-
pon végül egyesüljenek, hogy egy testet alkossá-
nak.”²⁸

A csapás miatti szomorúságtól lesújtván, 198 anglikán lelkész írt Patrizi bíborosnak, kérvén őt: fontolja meg újra, hiszen ők semmi mást nem kérnek Istentől, mint azt az „ökumenikus interkommuniót, amely a kelet és nyugat közötti egyházszakadás előtt fennállt”. Patrizi bíboros Őminenciája 1865. november 8-án válaszolt:

Ezért [a Szent Hivatal] Szent Kongregációja végte-
lenül sajnálja, hogy úgy alakult, miszerint Önök azt
gondolják: azok a keresztény testületek, melyek a
papság és a katolikus név örökségének birtoklásá-
val dicsekszenek, noha Péter apostoli Székétől levál-
tak és elkülönültek, részekként Jézus Krisztus igaz

²⁸Epistola S. Romanæ et Universalis Inquisitionis, data die 16 Sept. 1864.

Egyházához tartoznak. Nincs olyan vélemény, ami ennél jobban ellentétben állna a Katolikus Egyház valódi eszméjével. A Katolikus Egyház ugyanis [...] egyetlen Sziklára épült, egyetlen összefüggő testté áll össze, és a hit és szeretet egysége tartja össze.

Az ökumenizmus történetének egy további jelentős eseménye a *World Parliament of Religions* (azaz a Vallások Világparlamentje) volt, melyet 1893-ban tartottak Chicagóban. E. E. Y. Hales történész a következő leírást adja róla:

Alkalmazkodó politikájának megfelelően XIII. Leó pápa elküldte Monsignor Satollit, hogy képviselje őt az Amerika felfedezése 400. évfordulójának megünneplésére rendezett 1892-es chicagói Columbus Kiállításon. Sőt, ami még inkább figyelemreméltó, engedélyezte Gibbons bíboros számára, hogy a presbiteriánus egyház vezető moderátorával közösen megszervezzenek a kiállításon egy rendkívüli eseményt: az ún. „vallások parlamentjét”. Ezen parlament mögött az az elképzelés állott, hogy mutassák meg az emberek vallásos hitében lévő alapvető egységet az összes nagy világvallás képviselőinek meghívásával, hogy tíz napon át közösen, nyilvánosan erősítsék meg az alapvető vallási igazságokat – mint Isten, hallhatatlanság, lélek –, és bemutassák saját tantételeiket mások tételeinek támadása nélkül. Így aztán Gibbons bíboros buddhisták, hinduk, mohamedánok között találta magát, a Miatyánk elmondását vezetve (amelyben mindannyian megegyeztek), és apostoli áldást adva a program végén.

”

A chicagói Vallások Parlamentje csak a legszínesebb példa volt arra, hogy az amerikai katolicizmus hajlamos volt messzebbre menni, mint a katolicizmus bárhol máshol az ellenfeleivel való kiengesztelődésben. És bár képtelenség a feltételezés, amivel némely európai kritikusaik vádolták meg őket, miszerint az amerikai püspökök készek lettek volna némely hitcikkellyel kapcsolatban „elhalkulni”, hogy meg ne „bántsanak” másokat, mindazonáltal az igaz volt, hogy készek voltak messzire elmenni a riválisaikkal közös cselekvés és közös platform területén. Nagyon is természetes volt, hogy mindebből egyesek elméjében az a felfogás alakult ki, hogy a különböző vallások különböző utak Isten felé, melyek egyformán érvényesek a különböző emberek számára. Ez a hozzáállás ahhoz a lelkiállapothoz vezet, melyet az Egyház indifferencializmusnak nevez, és amit IX. Pius pápa határozottan elítélt a Syllabusban (*Tévedések Gyűjteményében*).²⁹ Az efféle hozzáállás nyilvánvalóan eretnekség, mert tagadja az Egyház egyedüli és isteni természetét.³⁰

De a katolikus lábujj belógatása a nagy ökumenikus fürdőkádba az 1893-as Vallások Parlamentjén erős európai reakciót váltott ki. Amikor az 1900-as Párizsi Világkiállítás kapcsán hasonló dolog vetődött fel, azt Párizs érseke és XIII. Leó pápa is elítélte.

²⁹Lásd: <http://figyelji.de/a/syllabusra>

³⁰E. E. Y. Hales: *The Catholic Church in the Modern World*, Garden City, New York, 1960. 170–171. p.

A protestáns ökumenikus törekvés másik nagy mérföldköve a World Council of Churches (Egyházak Világtanácsa) volt. Ezen csoport, mely WCC-ként ismert,

ökumenikus szervezet, amelyet 1948-ban alapítottak Amszterdamban, mint »egyházak egyesületét, melyek elfogadják a mi Urunk Jézus Krisztust Istennek és Megváltónak.« A WCC nem egyház, sem pedig utasításokat vagy irányelveket nem szab meg az egyházak számára. A keresztény felekezetek egységéért és megújulásáért dolgozik, és fórumot ajánl nekik, melyen azok együtt dolgozhatnak a tolerancia és kölcsönös megértés szellemében.³¹

Más szavakkal a protestantizmusnak és Photius követőinek [az ún. görög-keletieknek] sikerült magukat a Templom szabadkőműves építőinek dogmanélküli, humanitárius modelljének megfelelően megszervezniük.

De az ökumenizmus nagyszabású tervének útjában mindig is ott állt a Római Katolikus Egyház. Még szép, hogy ellenállt, hiszen hogyan is tehetné magáévá egy egyház az ökumenizmust, ha egyszer azt vallja magáról, hogy ő Jézus Krisztus egyetlen igazi Egyháza, amelyen kívül nincs üdvösség? Hogyan lehetne egy egyház ökumenében más egyházakkal, ha egyszer pontosan a tanítása miatt kénytelen a többi egyházat eretneknek és szakadárnak tartani; halott szőlővesszőknek, melyek lehullottak az igazi szőlőtőről – végső soron a Sátán műveinek? Hogyan is ülhetne le egy egyház eretnekekkel megvitatni a dogmákat, ha egyszer saját tanítását teljesen változhatatlannak tartja, hiszen

³¹Encyclopedia Britannica „World Council of Churches” szócikke, 1997.

azok természetfeletti módon lettek kinyilatkoztatva, és az isteni segítséget élvező, tévedhetetlen tanítóhivatal tárta őket elénk?

A válasz: lehetetlen, hogy a Katolikus Egyház ökumenikus legyen. A modernisták természetesen mindig is hajlandóak voltak ökumenikus lépésekre. Mercier bíboros például az anglikánokkal folytatott „mecheleni megbeszélésekre” vállalkozott, de ezek teljes kudarccal végződtek. 1928-ban XI. Piusz világosan és határozottan elítélte az ökumenikus mozgalmat a *Mortalium animos*³² kezdetű enciklikájában.

Azonban ezen elítélés ellenére számos katolikus modernista volt, akik kitartottak az ökumenikus mozgalom mellett. Az egyik legnevesebb személyiség Dom Beauduin (1873–1960) volt, egy bencés közösség feje, ami a „Szerzetesek az Egységért” nevet viselte. Nem túlzás őt „mániákus ökumenikusként” jellemeznünk, hiszen egész élete munkáját az ökumenikus mozgalomban való katolikus részvételnek szentelte. Ő mondta (1958-ban): „egy pápára van szükségünk, aki összehív egy zsinatot, és szentesíti az ökumenizmust”. Azt is meg kell jegyeznünk, hogy buzgalma, amellyel elő akarta segíteni a keresztények közötti egység létrejöttét, együtt járt egy liturgikus reform iránti erős vágygal is. Beauduin munkásságának szerepét az ún. *Liturgikus Mozgalomban* tényleg aligha lehetne túlbecsülni. Ő volt annak egyik korai oszlopa. Ő dolgozta ki Krisztus emberiséggel való azonosságának teológiáját is, ami fontos szerepet játszik II. János Pál tanításában, és ami a szabadkőműves Templom építgetőinek és Teilhard de Chardinnek is egyik kedvenc témája volt. Továbbá ő dolgozta ki a Krisztus Misztikus Teste és a Római Katolikus Egyház közötti különbségtételt, ahol is az előbbi Krisztus általános Egyháza, utóbbi pedig ennek jogi kifejeződése. 1926-

³²Lásd: <http://figyelji.de/a/mortaliumra>

ban egy diák számára részletezte a Misztikus Testtel kapcsolatos gondolatainak vázlatát. Íme néhány kivonat jegyzeteiből:

3. Krisztus embersége, példa indok: e cím alá tartozik az összes kezdemény, ami ezt tükrözi; továbbá ide tartozik az is, hogy Krisztus embersége magába foglalja az emberiség minden tagját (*Corpus Christi Mysticum* [Krisztus testének rejtélye] ezen aspektusának valódi jelentése). ”

4. A magyarázat, ami az Ige emberségének hüposztatikus egységén alapszik. E cím alá tartozik, hogy Krisztus embersége egyetemes jelleget nyer, amit a magára öltött hús[ból való emberi test] felé a Logos továbbít. Innen való, hogy bizonyos módon minden egyén része Krisztus emberségének (hasonlóan az univerzális dolgokhoz és a plátói ideákhoz)³³ ”

A gondolatmenet világos: megtestesülése által Krisztus minden emberrel egyesült. Másrészt az Egyház nem más, mint az egész Krisztus. Továbbá Krisztus misztikus módon egyesült az Ő Testének minden tagjával. Így tehát minden ember része a Misztikus Testnek.

Krisztus emberségével, a Misztikus Testtel és az Egyház természetével kapcsolatos fenti eszmék alkotják a modernista egyháztan gerincét, amit a II. Vatikáni Zsinat a *Lumen gentiumban* tett magáévá, és amit II. János Pál a *Redemptor hominisban* tanít. Ebben rendszerben az Egyház szerepe nem az, hogy megtérítse az embereket (azaz hogy rávegye őket tévedéseik megtagadására és a római katolicizmus igazságának elfogadására), hanem

³³In: Sonya A. Quitslund: *Beauduin: A Prophet Vindicated*, New York, Newman Press, 1973. 248–249. p.

hogy ráébredjenek ők Krisztusban való részességükre, és hogy pusztán *meghívja* őket a Római Katolikus Egyházba, mert az a „teljesség”.

A Misztikus Test ezen felfogását XII. Piusz pápa ítélte el 1950-ben, *Humani generis* kezdetű enciklikájában.³⁴

A II. Vatikáni Zsinat és az azt követő reformok

Most tehát elérkeztünk az egész előadás általános következtetéséhez, azaz hogy a II. Vatikáni Zsinat illetve az azt követő reformok nem csupán mellékes változások, hanem a katolikus vallás *lényegi átalakítását* jelentik.

A Katolikus Egyház átalakulására nagyon vágyott és türelmetlenül várt minden modernista. Tudjuk, hogy a Katolikus Egyház átalakítását már az 1820-as években eltervezte a carbonari mozgalom. Az átalakulás 1962-ben történt meg a II. Vatikáni Zsinat összehívásával.

A zsinat munkáját illetve az azáltal eredményezett reformokat röviden áttekintve könnyedén beláthatjuk: a II. Vatikáni Zsinat a Római Egyház azon átalakítása volt, amire oly sok ellensége áhítozott.

Előszőr is: az ökumenizmusról szóló deklaráció által a II. Vatikáni Zsinat szentesítette az ökumenizmust, ahogyan ezt Dom Beauduin remélte. Az ökumenizmus ezen jóváhagyása megpróbálta az Egyházat *dogma nélkülivé* tenni, így összhangba hozni a szabadkőműves és modernista Emberiség-Egyház szándékaival és kívánalmaival. A kézfogás az ökumenizmussal azért is történt, hogy az Egyházat előkészítse az egybeolvadásra az

³⁴Lásd: <http://figyelji.de/a/humanira>

összes többi vallással, amikor a Vallások Szabadkőműves Temp-loma végre a helyére kerül.

Másodsor, a vallásszabadságról szóló deklaráció által a II. Vatikáni Zsinat lerombolta Krisztus társadalmi királyságát, és hozzáigazította magát a szabadkőművesek és modernisták minden elvárásához, miszerint a társadalomnak és a kultúrának semlegesnek és vallástalannak kell lennie. A vallásszabadság az ökumenizmust is szolgálja, azáltal, hogy az Egyházat megfosztja azon állításától, miszerint ő az Egyetlen, az Igazi Egyház.

Harmadszor, az Egyházzal szóló dogmatikus konstitúció, a *Lumen Gentium* által a II. Vatikáni Zsinat magáévá tette a meg-testesülés teológiájának az Egyházzal és Krisztus Misztikus Tes-tével kapcsolatos eretnek változatát (amiről fentebb beszéltünk), azáltal, hogy megkülönbözteti Krisztus Egyházát és a Római Ka-tolikus Egyházat mint két különböző dolgot. Ezen megkülön-böztetés újra megjelenik az 1983-as Egyházzogi Törvényben is, melyben különbséget tesznek a *christifideles* és a *christifideles catholici* között; azaz a krisztushívők és a katolikus krisztus-hívők között, mintha ez két különböző dolog lenne. Ezenkívül az Ökumenikus Deklaráció lerombolta az Egyház egysége és a Szent Eucharisztia közötti bensőséges viszonyt azáltal, hogy a szakadárok számára engedélyezi a katolikus Eucharisztia véte-lét, a katolikusok számára pedig az Eucharisztia szakadároktól történő vételét.

Negyedszer, ugyanebben az Egyházzal szóló dogmatikus konstitúcióban a II. Vatikáni Zsinat magát az Egyház isteni al-kotmányát is megkísérli megváltoztatni a püspökök kollegiali-tásának bevezetése által. E tan az Egyház legfőbb fennható-ságát a püspökök kollégiumába helyezi. Ennek eredményeként a II. Vatikáni Zsinat reformereinek lényegében sikerült elbánni-

uk a pápasággal, ami az Egyház ellenségei által leginkább utált intézménye volt.

Továbbá ha VI. Pál és az őt követő modernista „pápák” II. Vatikáni Zsinat utáni munkásságát tekintjük, azt láthatjuk, hogy a modernisták legmerészebb vágyai is valóra váltak. Ugyanis ezen állítólagos „pápák” azon próbálkoztak és próbálkoznak, hogy az Egyházat pontosan azzá a dogma nélküli humanitárius vallássá változtassák, ami mindig is az Egyház ellenségeinek lelki szemei előtt lebegett.

Köszönöm, hogy végighallgattak, és türelmesen meghallgatták a mondanivalómat alátámasztó bizonyítékokat – tehát hogy amit a II. Vatikáni Zsinat óta láthatunk, az nem csupán mellékes változás vallásunkban, hanem lényegi átalakítás. Így aztán a gyakorlatban az egyetlen dolog, amit tehetünk, hogy megőrizzük a Katolikus Hitet, úgy, ahogyan azt mindig is tanították és gyakorolták, és elutasítjuk szent vallásunk ezen újdonsült átalkítását.

Kiadói utószó

A II. Vatikáni Zsinat (illetve az azt követő változások) részletesebb áttekintésével kapcsolatban ajánljuk [Tájkép zsinat után](#)¹ című könyvünket, amit Sanborn püspök úr vonatkozó prédikációsorozata alapján állítottunk össze.

¹Lásd: <http://figyelji.de/a/tajkepre>

További elérhető kiadványaink:

- Franz Spirago: Felnőttek Katekizmusa (1929)
- Franz Spirago: Példatár (1927)
- Római Katolikus Katekizmus (1890)
- Goffine Lénárt Katholikus oktató- és épületes könyve (1928)
- Goffine Lénárt: Módszer a lélekben történő szentmishallgatásra
- Túrmezei Ferenc: Jöjj Szentlélek Úristen! (1940)
- Blaskó Mária: Isten kertje (1941)
- Blaskó Mária: Jaj de szép! (1929)
- Jámbor László S. J.: Levelek húgomhoz (1941)
- Dr. Tóth Tihamér: A tiszta férfiúság (1935)
- Dr. Tóth Tihamér: Dohányzol? (1936)
- Dr. Tóth Tihamér: Ne igyál! (1936)
- Dr. Tóth Tihamér: A művelt ifjú (1936)
- Dr. Tóth Tihamér: A jellemes ifjú (1936)
- Dr. Tóth Tihamér: A vallásos ifjú (1936)
- Dr. Tóth Tihamér: Krisztus és az ifjú (1936)
- Finn Ferenc SJ: Tom Playfair (1928)
- Finn Ferenc SJ: Wynn Percy (1941)
- Finn Ferenc SJ: Harry Dee (1942)
- Liguori Szent Alfonz: Az üdvösség útja (1896)
- Egger Ágoston: A keresztény apa (1904)
- Egger Ágoston: A keresztény anya (1904)
- IX. Piusz pápa „Quanta cura” kezdetű körlevele (1864. december 8.)
- XIII. Leó pápa „Libertas præstantissimum donum” kezdetű körlevele (1888. június 20.)
- XIII. Leó pápa „Satis cognitum” kezdetű körlevele (1896. június 29.)

- X. Piusz pápa „Pascendi dominici gregis” kezdetű enciklikája (1907. szeptember 8.)
- XI. Piusz pápa „Mortalium animos” kezdetű apostoli körlevele (1928. január 6.)
- XI. Piusz pápa „Divini illius magistri” kezdetű apostoli körlevele (1929. december 31.)
- XI. Piusz pápa „Vigilanti cura” kezdetű apostoli körlevele (1936. június 29.)
- XII. Piusz pápa „Humani generis” kezdetű apostoli körlevele (1950. augusztus 12.)
- Anthony Cekada: Új mise vagy hagyományos mise?
- Donald J. Sanborn: Tájékozódás után
- Donald J. Sanborn: Ellenállás és fogyatkozhatatlanság – avagy Hol az Egyház?
- Alfredo Ottaviani bíboros · Antonio Bacci bíboros · Római teológusok egy csoportja: Az Ottaviani Intervenció
- Anthony Cekada: Hagyományhű katolikusok, tévedhetetlenség és a pápa
- Donald J. Sanborn: Miért nincs helye katolikusoknak a Novus Ordo-ban?

Előkészületben:

- Finn Ferenc SJ: Lightfoot Kolozs (1942)
- Finn Ferenc SJ: Fülöp (1932)
- Finn Ferenc SJ: Merton Ada (1899)
- Anthony Cekada: Mi a baj a modern mise imádságaival?

... és sok egyéb is.

<https://kapisztrankiado.hu>

